

Universitat
de les Illes Balears

TREBALL DE FI DE GRAU

**LA MÚSICA COM A EINA PER AFAVORIR EL
DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE A
EDUCACIÓ INFANTIL (3-6)**

Sheila Marquès Caymaris

Grau d'Educació Infantil

Facultat d'Educació

Any acadèmic 2021-22

LA MÚSICA COM A EINA PER AFAVORIR EL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE A EDUCACIÓ INFANTIL (3-6)

Sheila Marquès Caymaris

Treball de Fi de Grau

Facultat d'educació

Universitat de les Illes Balears

Any acadèmic 2021-22

Paraules clau del treball: Educació Musical, Educació Infantil, Desenvolupament del Lenguatge, Educació Integral, Comunicació.

Nom del tutor / la tutora del treball Llorenç Gelabert Gual

Autoritz la Universitat a incloure aquest treball en el repositori institucional per consultar-lo en accés obert i difondre'l en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor/a		Tutor/a	
	Si	No	Si	No
	☒	☐	☐	☐

Resum

L'etapa d'Educació Infantil és clau per al desenvolupament del llenguatge. Els infants durant els primers anys de vida passen per un procés anomenat adquisició del llenguatge i és on desenvolupen moltes de les competències pròpies de la comunicació: verbal i no verbal. Se sap, que treballar amb la música dins l'aula mostra múltiples beneficis per als infants, un d'ells, i amb el qual em centraré en aquest Treball de Fi de Grau (TFG), és afavorir el desenvolupament del llenguatge. Segons Pascual Mejía (2006) al segon cicle d'Educació Infantil la música afavoreix l'adquisició del llenguatge així com de l'adquisició de lèxic i té una funció rellevant pel que fa al diagnòstic i la teràpia de les dificultats del desenvolupament del llenguatge. És per això que aquest TFG està enfocat en la importància de la música com a eina per afavorir aquest procés d'adquisició lingüística durant el segon cicle d'Educació Infantil de manera que inclourà propostes d'activitats per fer-hi feina a dins l'aula.

Paraules Claus: Educació Musical, Educació Infantil, Desenvolupament del Llenguatge, Educació Integral, Comunicació.

Abstract

The early childhood education stage is key for language development. Children during the first years of life go through a process called language acquisition and it is where they develop many of their own communication skills: verbal and nonverbal. It is known that working with music in the classroom shows multiple benefits for children, one of them, and the one I will focus on in this dissertation, is to favor language development. According to Pascual Mejía (2006), in the second cycle of early childhood education, music favors language acquisition, as well as lexical acquisition and has a relevant role in the diagnosis and therapy of language development difficulties. That is why this TFG is focused on the importance of music as a tool to favor this process of language acquisition during the second cycle of early childhood education, so that it will include proposals of activities to work on it in the classroom.

Keywords: Music Education, Early Childhood Education, Language Development, Comprehensive Education, Communication.

Índex de continguts

1. Justificació	5
2. Introducció	5
3. Objectius	6
4. Metodologia	7
4. Marc teòric	7
4.1. Música i ensenyament en l'Educació Infantil.	7
4.1.1. Pes curricular de la música a l'Educació Infantil.	10
4.2. Les potencialitats de la música i la seva importància per al desenvolupament del llenguatge.	12
4.3. Importància i beneficis de l'educació musical a l'educació infantil	15
4.4. El paper del mestre en l'Educació Musical dels infants	17
4.5. Propostes didàctiques que tracten la correlació entre pràctica musical i desenvolupament del llenguatge.	19
5. Proposta didàctica	21
5.1. Introducció	21
5.2. Metodologia de la proposta didàctica	21
ACTIVITAT 1	22
ACTIVITAT 2	27
ACTIVITAT 3	29
ACTIVITAT 4	30
ACTIVITAT 5	31
ACTIVITAT 6	33
ACTIVITAT 7	34
ACTIVITAT 8	35
ACTIVITAT 9	36
ACTIVITAT 10	37
5.3.1. Contextualització	38
6. Conclusions	40
7. Annexos	42
ANNEX 1. Activitat 1: Quin instrument sona?	42
ANNEX 2: Activitat 2. Bingo Musical.	44
ANNEX 3. Quantes síl·labes té la paraula?	45
8. Referències bibliogràfiques	46

1. Justificació

Una de les raons per la qual m'he decantat per enfocar el Treball de Fi de Grau (TFG) en la música és perquè per a mi forma part del meu dia a dia, de la meua vida. Considero que la música és una eina molt poderosa en molts aspectes, a mi sempre m'ajuda a remuntar d'un mal dia o fins i tot canviar el meu estat d'ànim cap a millor. Des de la panxa de la meua mare ja escoltava cançons, i un cop nascuda, la música formava part de l'ambient diari a casa, per exemple amb les cançons de bressol o música clàssica. Segons LaCárcel (1995) "per mitjà de la cançó de bressol arriben al nadó elements musicals com ara compàs, ritme, sonoritat, contorns melòdics ascendents o descendents, etc., que poden activar l'estat general o tranquil·litzar-lo" és per això que és important introduir la música des d'abans del naixement, perquè el nadó, dins la panxa de la mare ja és capaç d'escoltar el batec d'aquesta, la respiració, sons exteriors, etc.

El poder de la música per a mi és molt important perquè m'aporta coses que, molts cops, ni les persones que m'envolten em saben donar i penso que és fascinant, no? D'aquesta manera, a causa de la rellevància que ha tingut i té la música dins la meua vida, m'he decantat per tocar aquesta temàtica en el present TFG. Si em centro en els infants, sempre que els posem música els canvia el gest, és automàtic. Es respira un ambient diferent, agradable, sembla que estan contents, riallers, ballant, saltant i cantant, la música forma part també del seu dia a dia encara que sigui de manera inconscient.

La música està per tot, per la televisió, per la ràdio, pel carrer... ja no dic cançons cantades sinó que també em refereixo a la quantitat de renous que es produeixen a qualsevol part per on ens movem, com per exemple: el clàxon dels cotxes, el renou d'una motocicleta, el lladruc d'un gos, el plor d'un nadó... tot això també és música. Així doncs, com a futura mestra d'infantil, m'agradaria donar la importància que es mereix la música dins les aules d'Educació Infantil.

2. Introducció

A l'Educació Infantil els infants passen per un ventall d'adquisicions, estan en una etapa on s'assoleixen múltiples aprenentatges: relacionar-se amb iguals i amb persones adultes, respectar normes de l'escola, iniciar-se en la comunicació oral, introduir-se en el món de la lògica-matemàtica o de la lectoescriptura, etc. Tots aquests aprenentatges es potencien mitjançant metodologies lúdiques on els infants aprenen de manera pràctica i, sobretot,

adequada al nivell maduratiu en què es troben. D'aquesta manera, he volgut centrar-me en l'etapa de 3-6 anys, on l'adquisició del llenguatge està en un moment força important, per treballar-ho i potenciar-ho a través de la música.

Si bé és cert, la música actualment forma part de l'Educació i està inscrita dins del Currículum, però crec que cal insistir en els seus beneficis i aportacions dins les aules. Penso que la música no té el pes que ha de tenir dins l'Educació dels infants, tenim un recurs molt valuós entre les nostres mans i que hem de saber aprofitar bé. En aquest TFG es parlarà de la importància de la música per als infants, dels seus beneficis i sobretot del poder que té aquesta com a eina per al desenvolupament del llenguatge a l'Educació Infantil. A més, es presentaran propostes didàctiques per aplicar a l'aula.

3. Objectius

En aquest present treball es pretenen assolir una sèrie d'objectius els quals estan ordenats de més generals a més específics.

- ❖ **Potenciar la pràctica i l'Educació Musical a les Escoles d'Educació infantil.** Ara com ara no se li dona la importància que es mereix a la música dins de les aules i és per això que hem de lluitar perquè tingui aquest lloc que es mereix. Com veurem en el present treball, la música és una eina molt poderosa i participa en l'Educació Integral dels més petits.
- ❖ **Demostrar els beneficis que la Música aporta als infants en múltiples àrees.** La música engendra nombrosos beneficis per a les persones, beneficis que ajuden al desenvolupament de múltiples àrees que si treballem des de ben petits, ajudarà al fet que es pugui reforçar-ne el desenvolupament.
- ❖ **Realitzar una intervenció didàctica on es demostrï que la música és beneficiosa per al desenvolupament del llenguatge en l'Educació Infantil.** A l'Educació Infantil és primordial treballar a través de propostes pràctiques i lúdiques que permetin assolir uns objectius a través d'elles. Per aquest motiu, es dissenyaran activitats on es puguin demostrar que amb la Música es poden treballar les habilitats pròpies del llenguatge.

4. Metodologia

El present treball es presentarà amb un recull de propostes didàctiques pensades per aplicar a les aules d'educació infantil. Aquestes propostes estaran enfocades a treballar el desenvolupament del llenguatge a través del recurs de la música. Aquest punt tres de metodologia anirà precedit d'un punt quatre que servirà de marc teòric de forma que es pugui mostrar clarament tot el contingut del qual tracta el treball.

La metodologia emprada per aquest Treball de Fi de Grau ha estat una recerca a consciència a través d'Internet. Generalment, he fet ús del Google Acadèmic per fer una recerca més acurada i idònia per aquest treball universitari, així que tot han estat articles i revistes filtrades per aquest cercador. Per aprofitar el temps de recerca i no anar-me'n molt cap a llocs on no m'interessaven, he optat per fer servir les paraules claus del resum del present treball, de manera que això m'ha permès acotar la recerca i trobar informació que sabia que em podia interessar.

A més, un dels criteris que també he utilitzat per ser més precisa a l'hora de cercar informació ha estat llegir amb deteniment els títols dels articles trobats, de manera que si per exemple un article parlava de la música i l'adolescència, sabia que no m'interessava. La meua recerca ha anat més centrada a trobar articles i revistes que parlin de les etapes inicials de l'Educació, més concretament el segon cicle d'Educació infantil (3-6 anys) i, per tant, si trobava informació relacionada amb etapes superiors, generalment l'he descartat des del primer moment. Dic generalment, perquè a vegades em resultava interessant llegir sobre altres etapes, al cap i a la fi, penso que l'Educació Musical a Educació Infantil i en etapes superiors cerquen el mateix: gaudir i aprendre amb la Música.

4. Marc teòric

4.1. Música i ensenyament en l'Educació Infantil.

L'aprovació de la Llei Orgànica 1/1990 d'octubre d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) va suposar un gran canvi pel que fa a l'Educació Musical durant l'escolarització. A partir de l'aprovació d'aquesta, es comença a mostrar interès per formar a docents amb la titulació de Mestre especialista en Educació Musical i introduir així l'Educació Musical a les aules (Del Rosario M., 2009). Així, la Llei estableix per primer cop una reforma del sistema

educatiu incloent com a referència educativa l'aprenentatge de les arts plàstiques, la dansa i la música formant part de l'estructura del sistema educatiu. (BOE, 1990).

Gran part de l'educació musical actual va fixar els seus inicis a partir del II Congrés de la Unesco sobre Pedagogia Musical l'any 1959 on es va valorar la gran influència de la música a les escoles. Pedagogs com Dalcroze, Martenot, Orff i Ward van assistir-hi mostrant-se a favor d'implementar i donar més importància a la música com a eina per a l'educació integral dels infants a les escoles. Al congrés s'hi van definir, segons la UNESCO (1059) les següents bases:

1. El cant és un mitjà que afavoreix el desenvolupament de la capacitat lingüística de l'infant en les variants: comprensiva i expressiva.
2. La pràctica instrumental crea lligams afectius de cooperació que potencien la interacció del grup.
3. L'activitat rítmica viscuda a través d'estímuls sonors afavoreix el desenvolupament fisiològic i motriu, així com la memòria visual.
4. L'educació musical contribueix al desenvolupament de l'estètica i el bon gust.

A partir d'aquí, l'interès per l'educació musical creix i durant el segle XIX es comencen a difondre els mètodes Montessori, Pestalozzi, Froebel, i Decroly. Ja cap a mitjans dels quaranta la pedagogia musical és vista com una forma per mostrar als infants a través d'una metodologia activa i és on surt una de les figures més importants del moviment musical a les aules: Jaques Dalcroze. Després el segueixen altres pedagogs musicals com Willems, Martenot, Kodaly, Orff, Suzuki... que fan que es crei una revolució pel que fa a la manera de mostrar la música als infants, sobretot els d'Educació Infantil (Gainza, 2011).

Cadascun d'aquests pedagogs anomenats anteriorment, va interessar-se per crear noves metodologies musicals per implementar a les aules, de manera que van tenir tal repercussió i efectivitat que continuen implementant-se en l'actualitat a molts centres educatius. Per aquest motiu, m'agradaria esmentar-los a continuació de manera breu.

Per començar, un clàssic i reconegut autor anomenat Carl Orff qui va ser un compositor alemany que va reflexionar sobre quin paper tenia la música per al desenvolupament dels infants. La seva idea es basava en el fet que l'infant havia de ser protagonista actiu de les propostes, deixant-lo participar i experimentar. L'autor va crear a propòsit l'instrumental Orff i cercava amb la seva proposta que l'alumnat treballi la veu, el moviment i la paraula. A més,

a través de la utilització de l'instrumental Orff, es pretén fer feina de manera activa fent ús de la improvisació, composició, interpretació i creació d'obres musicals (Pascual M., 2006).

En segon lloc, i no menys important, Zoltan Kodaly, compositor hongarès defensor de l'estimulació sensorial en les primeres etapes del desenvolupament de l'infant, ja que deia que una correcta estimulació sensorial primerenca afavoriria en un futur el desenvolupament musical. També era partidari que la música estigués relacionada amb la cultura de la persona, la música folklòrica del seu país. Ressaltava la veu com un instrument, era defensor de la idea que el cant era la base de la pràctica musical, recomanant així les cançons infantils senzilles (Cartón C. i Gallado C., 1993). Coincideix també amb aquest mètode l'autor Edgar Willems qui també era defensor i partidari de l'educació sensorial, ja que deia que per la pràctica musical es fa necessari emprar els sentits de l'oïda, el tacte i la vista (Pascual M., 2006). A més, l'autor parteix de la idea que la percepció musical dels infants ha d'anar lligada al seu entorn sonor i quotidià (Willems E., 2001), de manera que no es fa necessària la utilització d'instruments sino que es basa sobretot en el moviment i la veu com a tals (Ortiz J., 2010).

En tercer lloc, Émile-Jacques Dalcroze, pedagog austríac que defensava la idea que el moviment havia d'acompanyar la música. Professor de conservatori, es va adonar que el seu alumnat sempre tenia una postura rígida i amb poc moviment, fet que el va fer pensar en com això podia canviar i va crear el mètode Dalcroze. Aquest mètode va ser creat per afavorir, segons l'autor, el desenvolupament integral de la persona mitjançant la música, ja que pensa que el moviment és el sext sentit d'un individu (Dalcroze É. J., 2014). Bachmann (1998) defensa la idea que mitjançant el moviment expressiu es treballen aspectes que formen part de la música, intercalant relaxació i activitat.

Seguidament, també trobem a Maurice Martenot, creador de l'instrument electrònic "ones Martenot". El seu mètode es basa en la utilització de materials acústics i en l'observació de l'infant emprant tècniques com són la imitació, ecos i memorització de fórmules musicals (Romero S. C., 2015). Per l'autor, el mètode Martenot forma part de la naturalesa, del món interior i l'expressió, considerant també que l'aprenentatge ha d'estar basat en el desenvolupament cognitiu, aconseguint un aprenentatge favorable i, per tant, una educació integral de l'infant (Arnaus A., 2010).

Per acabar, el pedagog japonès Shinichi Suzuki creu en la idea de fer servir un instrument musical per apropar-se a la música. Se centra en el violí i afirma que la música és un idioma, un llenguatge, i que es podria aprendre i mostrar de la mateixa manera que la llengua materna (Serrano A., 1999). És per això que el seu mètode va destinat sobretot a infants d'entre tres i quatre anys, i consisteix en l'educació individual i pràctica diària de l'instrument, assistint també a classes col·lectives i concerts periòdics (Romero S. C., 2015).

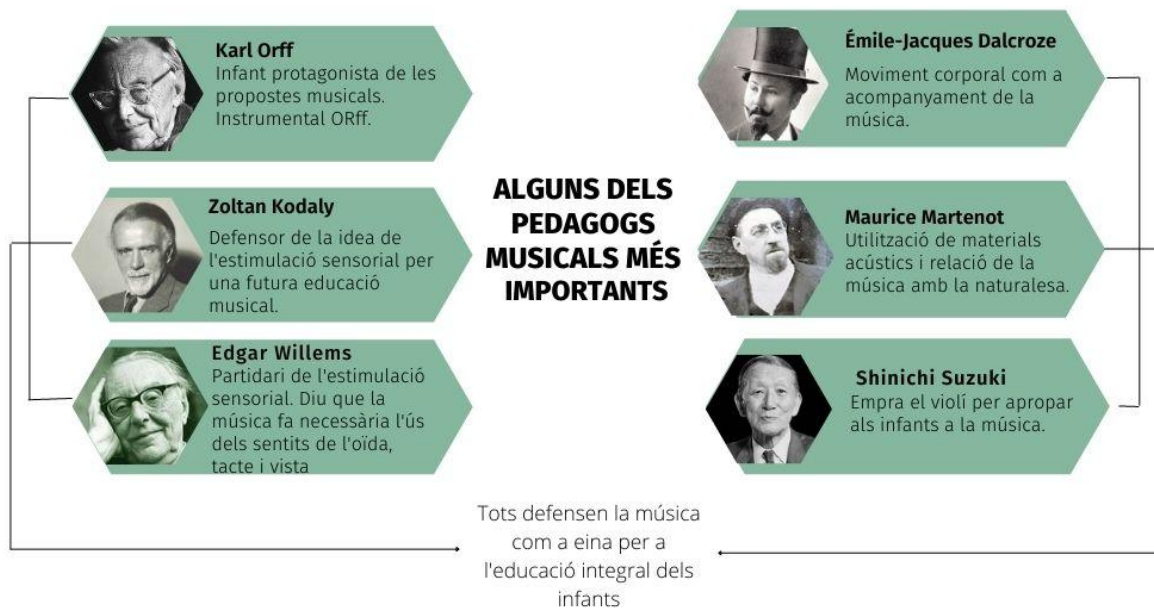

Figura 1. Esquema d'alguns pedagogs importants. Elaboració pròpia

Imatges: Google (s.f.)

4.1.1. Pes curricular de la música a l'Educació Infantil.

Em sembla interessant incloure en aquest TFG allò que diu el Currículum d'Educació Infantil del Govern de les Illes Balears sobre l'Educació Musical a les aules. Aquest document ens afirma la importància de treballar la música i, en general, l'art dins les escoles. I és que, segons l'article 4 del document esmentat, es destaca que "l'Educació infantil ha de contribuir a desenvolupar en els infants les capacitats que els permetin (...) desenvolupar habilitats comunicatives en diferents llengües i formes d'expressió" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.3) i afegeix que els infants han "d'iniciar-se en la lectura i l'escriptura, el moviment, el gest i el ritme en el llenguatge visual, artístic i musical" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.3). A més, a l'article 8 també ens parla que "s'han de produir de manera global (...) experiències de comunicació i llenguatge visual, corporal, artístic i musical" (Currículum

d'Educació Infantil, 2008, p.3) de manera que inclou l'Educació Musical com a essencial dins les aules d'Educació Infantil.

Així mateix, dins "l'àrea de llenguatges: comunicació i representació" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.10-11) trobem que:

"El llenguatge musical possibilita el desenvolupament de capacitats vinculades amb la percepció, el cant, la utilització d'objectes sonors i d'instruments, el moviment corporal i la creació a partir de l'escola activa, l'exploració, la manipulació i el joc amb els sons i amb la música. Es pretén estimular l'adquisició de noves habilitats i destresses que permetin la producció, l'ús i la comprensió de sons de diferents característiques amb un sentit expressiu i comunicatiu, i que afavoreixin un despertar de la sensibilitat estètica davant les manifestacions musicals de distints llocs i característiques" (p.11).

D'acord amb l'anterior, el Currículum d'Educació Infantil afirma doncs que la música és un recurs útil per treballar àrees com l'adquisició del llenguatge i habilitats pròpies de la comunicació oral i corporal de manera que obre les portes cap a una metodologia educativa activa on els infants siguin els protagonistes reals del seu propi aprenentatge. Així, la música a les aules permet aprendre noves formes de comunicar-se i sobretot de desenvolupar habilitats socials comunicatives amb propostes lúdiques que possibiliten als infants gaudir i aprendre alhora.

Per tant, el currículum demostra que la música ha d'estar present dins les aules per poder aconseguir una educació que passi per totes les àrees del currículum. Amb aquesta idea coincideix Martenot (1993) on exposa que "l'educació és part essencial de la formació dels nens, atribuint aquesta idea a despertar les facultats musicals del nen en l'educació escolar" (p.23) donant aquesta rellevància a l'Educació Musical.

Així mateix, i ja per acabar, cal destacar que el currículum d'educació infantil també ens destaca la importància del llenguatge oral en aquesta etapa ens diu que aquest "és un objectiu en si mateix i l'instrument per excel·lència d'aprenentatge, regulació de la pròpia conducta i de manifestació de vivències, sentiments, idees, emocions, necessitats, etc. La verbalització, l'explicació en veu alta d'allò que estan aprenent, d'allò que pensen i senten, és una eina

imprescindible per a configurar la identitat personal, per conèixer, per aprendre a fer, a ser i a conviure” (Currículum d’Educació Infantil, 2008, p.10).

És per això, doncs, que coincideix-ho en el fet que la comunicació és imprescindible per aprendre a fer i a ser i que sense ella poc podem avançar. D’aquesta manera música i llenguatge formen un bon equip, ja que ambdós conceptes “són instruments de relació, regulació, comunicació i intercanvi i l’eina més potent per expressar i gestionar les pròpies emocions i per representar la realitat” (Currículum d’Educació Infantil, 2008, p.10).

4.2. Les potencialitats de la música i la seva importància per al desenvolupament del llenguatge.

Són molts els autors que ens destaquen els beneficis de la música per al desenvolupament del llenguatge en etapes de preescolar. Segons Carrillo i López (2014, p.80) “la música influeix en el desenvolupament emocional, espiritual i corporal de l’ésser humà, ja que estructura la forma de pensar i de treballar, ajudant a la persona en l’aprenentatge de matemàtiques, llenguatge i habilitats espacials”. Aquests autors afirmen que emprar la música a les aules d’Educació Infantil ajuda a l’alumnat a poder adquirir i desenvolupar estratègies comunicatives i, per tant, afavorir l’expressió oral.

A diversos estudis fets per Trehub, Schellenberg i Volkova (2006), es troba que els infants mostren més atenció a la veu cantada que a la veu parlada dels seus cuidadors. Així, podem entendre que la música juga un paper important pels infants, els canvis de tonalitat de la veu, del ritme, el volum... fan que l’infant estigui més atent a allò que li volen transmetre les persones adultes. Per tant, veiem que “la música contribueix al fet que el llenguatge es desenvolupi d’una manera més enriquidora i complexa” (Pascual P., 2011, p.12).

Les cançons infantils formen part de l’Educació Musical i són un dels recursos més utilitzats. Aquestes cançons es caracteritzen per ser repetitives i familiars a l’infant, fet que ajuda a afavorir l’àrea del llenguatge, ja que permeten que aquest s’anticipi a allò que dirà la cançó i enriqueix el seu vocabulari, la seva comprensió i la memòria. Les cançons “són sons organitzats que funcionen com signes dins d’un sistema regit per lleis, la finalitat de la qual és la comunicació” (Casals A., Vilar M., i Ayats J. 2004, p.7).

Jahansson (2008) i Pascual (2006) ens parlen que la música així com el llenguatge, inclou també unes regles pròpies que s'han de memoritzar pel que fa a nivell visual i auditiu. D'aquesta manera veiem com música i llenguatge tenen característiques comunes i comparteixen mecanismes neurològics, és per això que la música i, sobretot les cançons, són idònies per estimular les habilitats del llenguatge perquè, de fet, la música és també una forma de comunicar-se.

D'acord amb l'anterior, López i Nadal (2018) coincideixen en el fet que música i llenguatge comparteixen punts en comú com són melodia i ritme. A més, comenten que treballar la discriminació auditiva no només afavoreix que l'infant desenvolupi una aptitud musical sino que també es treballa el desenvolupament del llenguatge. Escoltar cançons permet a l'infant (on el seu aprenentatge es basa molt a imitar la figura adulta i tot el que observen) a habitar-se a les característiques bàsiques de la música, aprendre nous conceptes, entendre quina entonació ha d'emprar a l'hora de parlar, entre d'altres.

Així mateix, la música és una gran eina pedagògica i terapèutica capaç de prevenir retards i problemes de lectura i escriptura pel fet que els infants, amb aquesta, adquireixen habilitats pròpies de la comunicació com són la vocalització, articulació i entonació de les paraules d'una manera lúdica, fet que propicia un òptim aprenentatge (Romero, E., 2017). Estudis d'autors com Agosti-Gherban i Rapp-Hess (1988) exposen com, infants que no han tingut contacte amb experiències auditives, mostren dèficits en el procés d'aprenentatge com dificultats per prestar atenció, de memòria, mala ortografia i fins i tot dislèxies que, per contrari, no presenten infants que sí que han rebut estimulació musical durant el procés educatiu. De manera que destaquen així que la música és un estímul que pot prevenir i, de fet, prevén i millora moltes possibles dificultats de l'alumnat durant la seva escolarització. D'acord amb això, Corriveau i Goswami (2009) i Vitoria (2005) ens assenyalen que la música no només afavoreix el desenvolupament del llenguatge en infants amb alguna dificultat en aquest àmbit, sinó que també ajuda als infants amb un desenvolupament normatiu.

Segons Bolduc (2014, citat a López i Nadal 2018) l'Educació Musical permet que l'infant pugui fomentar les habilitats comunicatives orals, de manera que es produeixi un aprenentatge per poder distingir correctament els diferents fonemes i poder així produir síl·labes, cosa que li serà útil pel que fa a l'elaboració de noves paraules. Així, veiem com la

música aporta als infants una major consciència fonològica, fet que propiciarà un bon desenvolupament del llenguatge oral i sobretot de la correcta pronunciació de les paraules.

Pilar Figueras (1980) assenyala i destaca els següents beneficis que aporta la música quant a l'àrea del llenguatge:

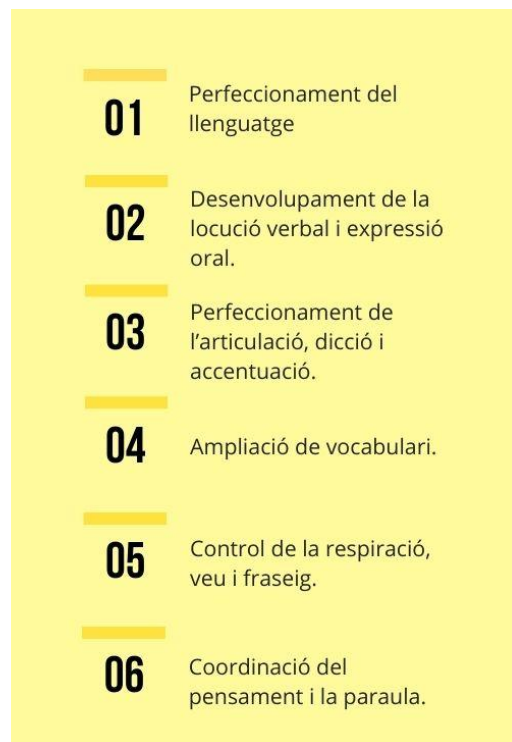
-
- The infographic consists of a vertical yellow bar with six numbered items, each preceded by a horizontal yellow line. The items are:
- 01** Perfeccionament del llenguatge
  - 02** Desenvolupament de la locució verbal i expressió oral.
  - 03** Perfeccionament de l'articulació, dicció i accentuació.
  - 04** Ampliació de vocabulari.
  - 05** Control de la respiració, veu i fraseig.
  - 06** Coordinació del pensament i la paraula.

Figura 2. Llistat de beneficis (Figueras, 1980). Elaboració pròpia

Gordon (2003) assegura que afavorir el ràpid desenvolupament de l'oïda dependrà de l'estimulació musical que hagi rebut l'infant a casa o a l'escola infantil, i això determinarà com aquest afronta l'aprenentatge de les habilitats pròpies de la comunicació. Junquera (2017) també considera la importància que té la música pels infants i és que assegura que no només s'han de treballar cançons ja conegudes per l'alumnat, sino que treballar-ne de noves provoca que aquests treballin l'adquisició lèxica de mots que possiblement no coneixen.

Un altre autor que també destaca beneficis de la música per desenvolupar l'adquisició del llenguatge és Rodríguez (2015) que ens exposa que s'ha demostrat que infants que reben una Educació Musical mostren una major estimulació de l'hemisferi esquerre, el que s'encarrega de l'aprenentatge del llenguatge, entre d'altres. És important, doncs, prendre consciència que

cal treballar l'adquisició del llenguatge a totes les etapes d'Educació Infantil, inclús amb aquells infants que ja han assolit moltes de les competències del llenguatge com: ampli vocabulari, bona expressió oral, facilitat per construir oracions complexes... Així, no hem de deixar de banda que els infants estan en un procés d'aprenentatge i que hem de continuar treballant aquesta àrea al llarg de la seva vida escolar independentment del grau evolutiu que demostrin (Barriga, 2002).

4.3. Importància i beneficis de l'educació musical a l'educació infantil

La música és "l'activitat humana més global, més harmoniosa, aquella en la que l'ésser humà és, al mateix temps, material i espiritual, dinàmic, sensorial, afectiu, mental i idealista, aquella que està en harmonia amb les forces vitals que animen els regnes de la naturalesa, així com amb les normes harmòniques dels cosmos" (Willems, 2002, p.25).

Com veient, els infants a l'etapa d'Educació Infantil passen per molts assoliments, i és important que els docents sapiguem donar el màxim de nosaltres per oferir activitats lúdiques i a la vegada educatives. Per això coincideixo amb el que diu LaCárcel (1995, p.23) que "l'experiència musical i la seva elaboració en forma de joc, és una característica que no s'ha de perdre de vista, i qualsevol activitat del nen relacionada amb la música, haurà de reunir les connotacions pròpies del joc tals com espontaneïtat, proporcionar plaer, tenir un fi en si mateix". És crucial saber oferir propostes adequades al moment i nivell del grup a l'aula per aconseguir el màxim d'aquesta i, per tant, fer gaudir també als infants en forma de jocs que pretenguin no només assolir objectius educatius i didàctics, sinó aconseguir també la diversió i el plaer.

L'educació musical ha d'estar present dins les aules d'educació infantil, més del que està en l'actualitat. "La música ofereix estímuls constants i repetitius, sense generar esgotament i avorriment, per tant, es considera bastant beneficiosa durant la primera infància" (Romero, 2017, p.9-13). És per això que hem d'aprofitar aquest recurs tan poderós que ens ofereix aquesta perquè formi part del procés educatiu i estigui més present a les aules, oferint experiències musicals i sonores.

Em resulta interessant el que diu Garcia (2014), que assenyala que els infants quan reben una Educació Musical des de petits mostren una capacitat superior de memòria, d'atenció, de creativitat i de concentració. El mateix autor ens dona a entendre que l'Educació Musical fa

que els infants estimulin la seva imaginació i, si també es combina amb el moviment i el ball, aquests demostren adquirir i potenciar l'equilibri, el desenvolupament muscular, l'estimulació dels sentits i també de la socialització.

Altres autors Soria, Duque y García (2011, p.745) també ens parlen dels beneficis de la música, diuen que aquesta “és capaç de millorar la nostra salut mitjançant diversos factors: atenció, emoció, cognició, conducta, comunicació i percepció”.

Per tant, la música ha de ser considerada una “vertadera llengua d'expressió” (De La, Y., i Yagual, V., 2013, p.24) formant part del desenvolupament integral de l'infant de manera que s'aconsegueixi l'assoliment “de coneixements com la sensibilitat, la creativitat, la sociabilitat i el gust artístic” (De La, Y., i Yagual, V., 2013, p.24).

Les cançons infantils són un gran recurs a l'educació infantil, permeten als infants interactuar, motivar-se, comunicar-se i sentir-se participants del seu propi aprenentatge. D'acord amb això Vygotsky (2005 p. 11) ens demostra que “les idees sobre el llenguatge estan basades en la teoria de l'aprenentatge constructivista, que sosté que els nens adquireixen els coneixements com a resultat de la seva participació en les experiències socials”. Així, la música ajuda al fet que aquesta participació es produeixi a dins l'aula i, per tant, influeix positivament en l'aprenentatge de l'infant en múltiples àrees, en aquest cas la social pel fet que existeix interacció amb el grup d'iguals i la figura referent a l'aula.

Martenot (1993 p.22) entén la música “com alliberadora d'energies, capaç de llançar complexos i dulcificar sentiments tristos” de manera que fa que els infants se sentin millor dins l'escola i, com a resultat, l'aprenentatge sigui més significatiu essent aquest més atractiu i motivador per a ells i elles. La musicalitat és innata, prepara al nen per relacionar-se amb la gent que l'envolta: són capaços de reconèixer la veu de les figures amb les quals té un sentiment més aferrat i també de reconèixer emocions més bàsiques (Pérez-Moreno, 2017).

Figura 2. Llistat de diversos beneficis que aporta l'educació musical. Elaboració pròpia

4.4. El paper del mestre en l'Educació Musical dels infants

Com he dit abans, la LOGSE va donar importància a la formació musical del docent, ja que aquest forma part important del procés educatiu dels infants. Ha de ser un guia, acompanyant i també creador de propostes enriquidores per als infants. Akoschky J., Alsina P., Díaz M i Giráldez A. (2008), assenyalen la important labor del mestre o la mestra en Educació Infantil com a educador/a musical, ja que diuen que “desenvolupen un paper essencial per l'aprenentatge musical” (p.11).

Sabem que els infants, ja des de ben petits, empen els sons per expressar-se i comunicar-se, un exemple clar és quan els nadons ploren quan necessiten demandar alguna cosa. D'acord amb això, López i Nadal (2018) mostren, a diferents estudis realitzats, que els infants produeixen patrons melòdics per reclamar l'atenció de la persona adulta. Si bé és cert que els infants primerament es comuniquen amb sons, a poc a poc i a mesura que van desenvolupant els seus òrgans fonadors augmenten les seves produccions comunicatives. Pérez M. i Roa C.

(2010, p.29) manifesten que el llenguatge oral a l'escola requereix un temps específic i un treball sistemàtic i intencionat, ja que tot i que la parla és una condició natural, no es desenvolupa espontàniament, sino que implica una orientació per part del docent". Així, l'educació musical i, sobretot les cançons infantils, s'han d'adaptar a les necessitats del grup per així extreure'n el màxim profit i contribuir al màxim en el desenvolupament del llenguatge oral dels infants.

La comunicació és la base de tot. A infantil es posa especial importància al fet que els infants aprenguin a expressar-se de manera adequada, a saber demanar allò que volen o necessiten. L'ésser humà necessita comunicar-se, per això es considera que la comunicació és una de les eines més poderoses que tenim les persones. Per aquest motiu, històricament s'han anat creant recursos per potenciar aquest aprenentatge i afavorir així l'expressió comunicativa. Un d'aquests recursos dels quals parlo és, evidentment, la música, ja que aquesta ens "permet expressar moltes emocions, estats, idees i pensaments" (Pfeiffer, 2017 p.8).

Així, els mestres d'Educació Infantil han de poder fomentar les habilitats comunicatives del seu alumnat perquè aquest adquireixi les eines necessàries per enriquir el desenvolupament del llenguatge. S'han de crear situacions dins l'aula que afavoreixin el desenvolupament cognitiu, psicomotor i socioemocional de l'infant aprofitant allò que la música ens aporta davant cadascuna d'aquestes àrees. És per això que és important que el docent estigui preparat per oferir propostes adequades, de manera que faci una selecció musical acurada i adequada per aplicar a l'aula segons el grup d'infants, les necessitats d'aquests i els interessos i motivacions: "la música de la millor qualitat és bona per l'educació dels infants" (Kodaly, 2009, p.14). És a dir, no totes les cançons infantils són vàlides per aplicar-les a l'aula, s'ha de fer una tria a consciència segons els objectius que volem aconseguir.

Per tant, Dalcroze (1865) recomana que les cançons que oferim als infants tinguin una fàcil entonació, que els ritmes siguin senzills i familiars pel seu llenguatge i que l'harmonia no sigui molt difícil. Així mateix, Ceular (2009, p.7) exposa que l'educador també ha de saber mostrar les cançons a través dels moviments corporals fent ús de la gestualitat i la mímica, ja que "la millor manera de mostrar una cançó i que es faci d'una forma motivadora és a través d'activitats i jocs". A més, Martenot (2016, p.3) considera que "és important que el mestre els canti als seus alumnes cançons infantils que siguin de satisfacció per ells, convertint-se en alliberadores d'energies i fomentant el desenvolupament de les capacitats musicals".

Em resulta interessant també el que diu Glover (2004, p.15) que “els infants tenen la capacitat i iniciativa per fer música, i la fan independentment que sels hi mostri com”. Els infants a aquesta edat viuen la música de manera natural, formant aquesta part de la seva vida diària en activitats o jocs. A més, quan els nens i nenes ja han adquirit el llenguatge, solen jugar amb la improvisació de cançons (Glover, 2004) fet que motivarà també voler assolir competències comunicatives i això farà que aquestes millorin.

L'educador Infantil ha de tenir eines i estar prou format per poder oferir, segons Tafuri (2006) activats que fomentin experiències que seran fonamentals com són “cantar, tocar i ballar o, simplement, moure's amb la música” (p.17) i on es posi per davant de tot el plaer de l'infant. A més, el mestre ha de poder crear un clima adequat que propici el gaudi i essent conscient en tot moment de les possibilitats del grup i de les possibles dificultats que puguin sorgir per solventar-les en el moment i fer-ne també una avaluació per tal de millorar la proposta en un futur (Arnaus, 2010).

4.5. Propostes didàctiques que tracten la correlació entre pràctica musical i desenvolupament del llenguatge.

Em resulta interessant fer una petita aportació de perfils d'Instagram o blogs on es parli de la música i la importància que té per al llenguatge. Així mateix, de propostes que aquests perfils ens puguin oferir.

El següent perfil d'Instagram, que, com sabem, és una poderosa xarxa social en l'actualitat, em resulta interessant esmentar-lo. El perfil es diu @_parapapas i segons les dues creadores és un lloc per “compartir informació sobre el desenvolupament del llenguatge i la musicalitat en els nens”. Les dues creadores són professionals qualificades en el sector una d'elles és llicenciada en fonoaudiologia i l'altra és musicoterapeuta.

Una de les propostes que han compartit al seu perfil i que em resulta interessant és una activitat anomenada “¿A qué te suena?”. Elles proposen escoltar la cançó *Adivina, adivinador* de Silvia Furnó i es tracta d’escoltar la cançó (que és una endevinalla cantada) per intentar descobrir, en aquest cas, quin animal és el que ens intenta descriure la cançó.

Una altra proposta que em resulta interessant, sobretot per a infants ja de darrer curs de cicle d’Educació Infantil és “jugar amb les paraules i implicar la coordinació motriu i la interacció” amb el típic joc de mans “CHO-CO-LA-TE”. Es tracta de coordinar uns moviments que s’estableixen a cada síl·laba de la paraula triada, en aquest enllaç es pot veure bé com es desenvolupa l’activitat: https://www.instagram.com/p/CEu4T0PJdok/?utm_source=ig_web_copy_link.

Així mateix, em resulta interessant també anomenar a <https://musicaycolor.com/> el qual “és un projecte desplegat per un equip de persones apassionades per allò que fan” i on dissenyen propostes i sessions tant de musicoteràpia com de logopèdia musical. El projecte està ubicat a Madrid tot i que també tenen modalitat en línia per fer les teràpies i sessions, cosa que és de gran ajuda, ja que arriba a més gent que ho pot necessitar o n’estigui interessada.

Sesiones de Logopedia Musical

Niños, adultos y ancianos

Ofrece una intervención que se focaliza en aspectos del lenguaje y psioeducativos del individuo, utilizando material educativo y pedagógico a través de recursos musicales. Este tipo de intervención complementa y apoya otras terapias, como es el caso de la Musicoterapia.

Las sesiones las lleva a cabo un especialista titulado en Logopedia y en Musicoterapia.

De *musicaycolor* destaco també que no només és un projecte destinat a infants, sinó que tenen oferta també per adults i persones majors. La música ha d’estar present des d’abans del naixement fins, des del meu punt de vista, els darrers dels nostres dies pel fet que ens aporta una gran llista de coses com hem anat veient al llarg del present TFG. A més, també ofereixen formació per a persones que n’estiguin interessades igual que un màster en musicoteràpia online i diferents cursos formatius de la temàtica musical.

5. Proposta didàctica

5.1. Introducció

Una vegada exposada una contextualització teòrica sobre la importància que té la música davant del desenvolupament del llenguatge a l'etapa d'educació infantil, seguidament presentaré un recull de propostes didàctiques relacionades amb la temàtica principal: música i llenguatge. Aquestes propostes estan pensades per dur a terme dins les aules d'educació infantil amb infants d'entre 3 i 6 anys i estaran destinades a treballar el desenvolupament del llenguatge mitjançant l'eina tan poderosa que s'ha demostrat que és la música per treballar-ho de manera lúdica i pràctica a les escoles.

5.2. Metodologia de la proposta didàctica

Pel que fa a les propostes didàctiques es presentaran en un format graella. Amb aquest format es pretén facilitar l'accés a les propostes i sobretot visualitzar de forma més directa els diferents apartats: títol, edat, temporalització, cançó triada, objectius específics, objectius curriculars, material, espai on es durà a terme, descripció, observacions i la font. El format graella permet tenir les activitats separades i organitzades i facilita trobar tota la informació necessària de la proposta de manera ràpida i senzilla.

M'agradaria destacar també les competències curriculars que s'assoleixen o es pretenen assolir amb les propostes que he dissenyat. Dins de cada activitat hi haurà un apartat on surten competències específiques d'aquella proposta, però també hi ha competències que s'aconsegueixen de manera general a totes les activitats proposades. És per això que vull destacar-les de manera conjunta, ja que penso que és interessant incloure-les, perquè l'educació infantil es basa a complir aquestes competències que surten al Currículum d'Educació Infantil. Seguidament, es desplegarà un llistat de competències que, com dic, s'assoleixen amb la posada en pràctica de les activitats dissenyades:

Competències curriculars

Participació creativa en jocs lingüístics per a divertir-se i per a aprendre

Iniciació en l'ús d'alguns instruments tecnològics com a elements de comunicació (ordinador, càmera, reproductors de so i d'imatge)

Actitud d'escolta i respecte cap als altres en diàlegs i converses col·lectives, utilitzant adequadament les normes i convencions socials que regulen l'intercanvi lingüístic [...]

Audició atenta de fragments o d'obres musicals.

Participació activa i plaer per la interpretació i per la participació en cançons, danses i jocs musicals

Emprar el llenguatge artístic com a instrument d'expressió personal i de representació d'experiències i de situacions reals o imaginàries, mostrant una actitud de curiositat envers la manipulació sensorial d'objectes i l'experimentació amb diverses tècniques

Reconeixement de sons de l'entorn natural i social i d'alguns instruments musicals; discriminació dels seus trets distintius, d'alguns contrastos bàsics (llarg/curt, fort/suau, agut/greu) i del so/silenci.

Figura 3. Llistat de competències curriculars. Elaboració pròpia (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.11 i 12).

ACTIVITAT 1	
Títol	Quin instrument sona?
Edat	L'edat a qui va dirigida l'activitat proposada és per a infants d'entre 3 i 5 anys. Més endavant suggeriré adaptacions que faciliten i dificulten la proposta per poder-la adaptar a tots els nivells evolutius de la segona etapa d'Educació Infantil.
Temporalització	La temporalització d'aquesta proposta és d'uns 30 minuts, que es

	<p>poden allargar segons el grup a qui vagi dirigida o de les adaptacions o variacions que decidiguem dur a terme.</p>
Cançó triada	<p>Les cançons per aquesta activitat poden ser moltes, sempre que s'adaptin al grup classe i a l'edat evolutiva dels infants. Per exemple, per a infants de 3 anys hem de mirar de triar cançons on els instruments sonin de manera molt clara i preferiblement en soni només un o pocs alhora, de manera que puguin identificar-los sense que els infants es frustrin. Amb infants de 5-6 anys podem agafar cançons on sonin diversos instruments alhora, posar-los el tros de la cançó i aturar-lo per veure si els han identificat tots. Com dic, es tracta d'adaptar una mica les cançons a les particularitats de casa grup, però algunes cançons idònies poden ser:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ya quisiera ser yo el Rey - El Rey León. ❖ Bella - La Bella y la Bestia. ❖ Hakuna Matata - El Rey León. ❖ Hazme un muñeco de nieve - Frozen: el reino de hielo. ❖ You'll be in my heart - Tarzán. <p>He triat cançons de bandes sonores conegudes perquè són músiques que inclouen molt instrumental i és fàcil identificar-lo.</p> <p>No es tracta d'identificar tots els instruments que sentim a les cançons o bandes sonores, sino d'identificar-ne els més predominants tot i que si volem jugar amb la dificultat de l'activitat, podem demanar que n'identifiquin més o menys depenent del grup i l'edat.</p>
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Identificar els instruments que sonen durant la cançó. ❖ Fomentar l'expressió oral amb vocabulari musical. ❖ Treballar la comprensió oral.
Objectius curriculars	<p>D'acord amb el Currículum d'educació infantil, en aquesta activitat es treballa la competència del "gust i la participació en cançons, danses i jocs musicals [...] i iniciació en l'audició activa de cançons i obres musicals senzilles" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.12) inclosa dins l'apartat de llenguatge artístic. A més, també inclou el foment de la competència del llenguatge oral fomentant la "participació creativa en jocs lingüístics per a divertir-se i per a aprendre" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.12).</p> <p>A més a més, quant a l'àrea del llenguatge oral, aquesta activitat també ajuda a treballar el contingut de "actitud d'escolta i respecte cap als altres en diàlegs i converses col·lectives, utilitzant adequadament les normes i convencions socials que regulen l'intercanvi lingüístic: torn</p>

	<p>de paraula, escolta amb atenció i respecte, to de veu, fórmules de cortesia... i amb una actitud positiva envers la comprensió i producció de missatges en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears” (Currículum d’Educació Infantil, 2008, p.12). A causa del fet que l’activitat està pensada per fer-se en torns de parelles els infants han de saber gestionar tot allò que fa referència a les normes referides al llenguatge oral.</p>
<p>Material</p>	<p>Per al desenvolupament d’aquesta activitat es fa necessari utilitzar unes targetes on apareguin les imatges dels instruments que s’anomenen a la cançó triada. D’aquesta manera, es tracta d’imprimir imatges dels instruments que els infants puguin conèixer (o no) com poden ser la guitarra, el violí, la flauta, el xilòfon, les maraques, el tambor... de tal manera que es pugui veure la imatge de l’instrument de manera gràfica.</p> <p>A més, es necessita un aparell per reproduir la cançó, aquest és preferible que sigui un altaveu extern, ja que la qualitat de so serà més gran i, per tant, més idoni per l’activitat. S’ha de tenir en compte que els infants han de poder identificar amb claredat l’instrument o instruments que sonen així que, sempre que puguem, hem d’emprar l’aparell que, més qualitat de so ens pugui proporcionar.</p> <p>Per acabar l’activitat necessitarem també un plafó on apareguin els noms de les famílies musicals dels instruments (vent, corda, percussió...).</p>
<p>Espai on es durà a terme</p>	<p>L’espai de l’aula que considero més idoni per al desenvolupament d’aquesta activitat, és el de l’assemblea, ja que és un espai on hi caben tots els infants i generalment ens veiem tots les cares gràcies a la ubicació dels coixins, cadires o bancs.</p>
<p>Descripció</p>	<p>L’activitat és molt versàtil, de manera que no només existeix una manera de desenvolupar-la a l’aula i això és el que fa d’aquesta, una proposta interessant per dur a terme amb els infants. Cal destacar primerament, que convé que l’activitat es faci per torns, és idoni que sigui un infant o màxim dos els que puguin dir a la resta del grup quin instrument sona de manera que així cercam que es compleixin els objectius de l’activitat. Si deixam que sigui tot el grup qui, alhora, identifiqui l’instrument que sona, el que passa és que solen ser sempre els mateixos infants a participar o a ser més ràpids en donar la resposta. Fent-ho en parelles o individualment, deixam que tothom participi dins les seves possibilitats i com dic, es compleixin per tots els objectius plantejats.</p>

	<p>A continuació descriuré les possibles maneres de dur-la a terme:</p> <p><u>Variant 1.</u> L'activitat consisteix a identificar quins instruments sonen en un tram determinat de la cançó triada. És a dir, la mestra primer establirà un torn de paraula a cada parella o infant per posteriorment, escoltar el tros de cançó. Després, demanarà als infants que tenen el torn de paraula, que cerquin la targeta de l'instrument o instruments que creguin que han pogut escoltar i li hauran de mostrar i dir quin instrument troben que és. Posteriorment, els diu que tornarà a posar el tros de cançó, i li han d'intentar dir el moment exacte en què creuen que escolten aquell instrument. És una activitat que cerca la diversió, de manera que no hi ha cap resposta errònia, sino que deixam als infants que puguin dir el que pensen sense dir-los que està malament, simplement ajudant-los a descobrir la resposta. Un cop la primera parella hagi pogut identificar els instruments, es farà el mateix amb la resta d'infants fins que hi hagin participat tots i totes.</p> <p><u>Variant 2.</u> Una altra manera de dur-la a terme (variació) és deixar que els infants tanquin els ulls i identificar així els instruments, sense el suport gràfic de les targetes. És una variant que dificulta l'activitat perquè han de poder estar igual de concentrats que amb els ulls oberts, fet que considero que és més complicat, ja que als infants els sol costar mantenir els ulls tancats el temps que se'ls demana.</p> <p><u>Variant 3.</u> Una variant que facilita l'activitat és adaptar les targetes. És a dir, les originals no tenen el nom de l'instrument incorporat, de manera que es poden fer les mateixes targetes amb el nom a baix per facilitar a l'infant poder dir quin instrument és el de la imatge. Per tant, el material compta amb suport gràfic i escrit.</p> <p><u>Final d'activitat.</u> Per acabar, com a colenda de l'activitat, i havent introduït en anteriors sessions els instruments musicals i les seves famílies musicals, es repartirà a cada infant una de les targetes gràfiques emprades durant l'activitat. Un cop tots els infants en tinguin una, hauran d'explicar a la resta dels companys i companyes de quin instrument es tracta, què en sap i col·locar-lo al plafó dins de la columna on aparegui la família musical corresponent. Així, aconseguim que els infants puguin assolir competències orals alhora que també de musicals.</p>
<p>Adaptacions per a infants</p>	<p>Pel que fa a les possibles adaptacions de la proposta per a infants amb alguna Necessitat Específica de Suport Educatiu, es poden fer les següents adaptacions segons la necessitat que pugui tenir l'infant:</p>

<p>amb NESE</p>	<p>Per a infants amb Trastorn de l'Espectre Autista podem facilitar l'activitat mirant de gestionar-la en petit grup. Per exemple, generalment a l'aula hi sol haver per als infants amb NESE algun moment on entra un professional qualificat per oferir-li suport educatiu. Doncs, es pot aprofitar aquest moment per poder dur a terme l'activitat de manera que la mestra pugui gestionar millor el grup. Per tant, l'activitat es durà a terme quan hi hagi suport educatiu dins l'aula i es modificarà la manera de procedir-la: com sabem, els infants amb TEA solen tenir dificultats pel que fa a l'expressió oral i respectar torns així com centrar-se en una activitat que no els resulta interessant per ells. Per tant, coneixent els gustos de l'infant podem mirar de triar o fer triar a l'infant una cançó que sapiguem que li agrada molt perquè així pugui prestar atenció i sobretot cercar el gaudi d'aquest. A més, a causa de la dificultat d'expressió oral que solen presentar els infants amb aquest trastorn, podem oferir-li el que descriu a la variant 3: targetes gràfiques amb suport visual i escrit de l'instrument per poder facilitar l'activitat, ja que aquests infants funcionen molt bé amb pictogrames: és a dir, suport gràfic.</p> <p>Per a infants amb alguna dificultat auditiva podem adaptar l'activitat de manera que en comptes d'escoltar la o les cançons amb un aparell reproductor de so, ho podem fer amb uns auriculars. De manera que l'infant pugui escoltar més clarament la música sense cap distracció acústica distinta que no sigui la cançó triada. So que li vindrà donat directament dins del seu aparell auditiu, com dic sense contaminació acústica com poden ser: veus dels companys, renous exteriors a l'escola, etc.</p> <p>Per a infants amb algun tipus de retard maduratiu relacionat amb la seva capacitat de parla o de reacció el que sempre es pot fer és oferir-li més temps de resposta i fins i tot ajudes o pistes per part de la mestra a l'hora d'expressar quin instrument escolta. És fonamental saber donar distints ritmes dins l'aula i adaptar-se de manera individual a cada infant així que, la mestra ha de poder veure que necessita cada infant per aconseguir que aquest s'involucri de la manera més idònia a l'activitat.</p>
<p>Observacions</p>	<p>Veure Annex 1 per veure les targetes.</p>
<p>Font</p>	<p>Creació pròpia.</p>

ACTIVITAT 2	
Títol	Bingo musical
Edat	L'edat per qui va dirigida la proposta és per a infants d'entre 3 i 6 anys.
Temporalització	La durada de l'activitat depèn, perquè podem fer servir diverses cançons i fer que duri el temps que necessitem segons el moment del dia o segons els ànims del grup (si estan cansats o no). Per tant, més o menys la durada és d'un mínim de 25 minuts, amb opció a què pugui durar més.
Cançó triada	<p>Serveix qualsevol cançó. Podem començar amb cançons que ja siguin familiars per als infants, de manera que els sigui més fàcil trobar la resposta a l'activitat. A mesura que vegem que ja no els resulta complicat, podem anar introduint cançons que no hagin escoltat tant o que no coneguin, per així adquirir nou vocabulari i dificultar una mica més l'activitat. Algunes cançons amb les quals he pensat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Els Pirates - El pot Petit. ❖ Fruites i Verdures - Damaris Gelabert. ❖ Paf, el Drac màgic - Wonderful Kids. ❖ Etc.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Identificar paraules que surten a les cançons. ❖ Potenciar la comprensió oral i musical.
Objectius curriculars	Compleix tots els descrits a la figura 3.
Material	Per aquesta proposta es tracta d'elaborar unes làmines de bingo, aquestes segons la dificultat que cerquem poden ser de diferents maneres (vegeu Annex 2). A més, com cada activitat necessitem un altaveu per poder escoltar les cançons.
Espai on es durà a terme	L'espai per posar en pràctica aquesta proposta poden ser les taules de l'aula, els infants asseguts amb la làmina del Bingo Musical a damunt la taula i les bolletes de plastilina preparades.
Descripció	Es tracta d'un Bingo Musical on els infants hauran d'escoltar la cançó que la mestra els haurà posat, de manera que cada vegada que sentin una paraula que puguin trobar a la seva làmina la puguin tapar. Un cop un infant hagi completat tota la làmina, haurà de dir "Bingo" i la mestra aturarà la cançó. Després demanarà als infants que diguin quines paraules han pogut sentir a la cançó que apareguin a la seva làmina i ho hauran d'explicar a la resta de companys i companyes.

	<p><u>Variant 1.</u> Una variant que facilita l'activitat és adaptar les làmines del bingo musical i augmentar només la mida de les imatges que corresponen a les paraules que surten a la cançó. Així l'infant pot trobar-les amb més facilitat perquè estaran més ressaltades a les làmines i serà més fàcil trobar-les.</p> <p><u>Variant 2.</u> Una variant que la dificulta és tapar les imatges de les paraules que es van anomenant a la cançó, amb la paraula escrita d'aquesta. És a dir, si a la cançó surt "pirates" i a la làmina que té l'infant hi apareix la imatge d'aquests, l'haurà de tapar amb la paraula "pirates" posant aquesta al damunt de la imatge.</p> <p><u>Variant 3.</u> Una variant que dificulta l'activitat és substituir les imatges de les làmines per paraules, de manera que els infants no tindran el suport gràfic sinó que veuran paraules escrites. En aquesta variant les paraules poden tenir la inicial de color vermell per facilitar identificar la paraula que han escoltat durant la cançó.</p>
<p>Adaptacions per a infants amb NESE</p>	<p>Les adaptacions per aquesta activitat poden ser:</p> <p>Per a infants amb TEA el que es pot fer és donar-li les imatges que sapiguem que sí que surten durant la cançó, de manera que quan soni la música i hagi de relacionar les paraules amb el qual veu a la seva làmina li resulti més fàcil. Només haurà de col·locar per ordre en què surten les paraules durant la cançó i tapar-les com dic de manera ordenada. També el pot fer és directament no respectar cap ordre durant la cançó. És a dir, l'infant escoltarà la cançó com la resta de companys i companyes, però només se li demanarà que emparelli les imatges de les targetes amb les que surten a la seva làmina: posant damunt de la imatge que surt a la làmina la targeta corresponent. Per exemple: si a la làmina hi apareix un mapa l'infant ha de cercar a les targetes el dibuix d'un mapa i col·locar-lo al damunt del mapa que surt a la làmina.</p> <p>Per a infants amb alguna dificultat auditiva, a part de facilitar-li escoltar la cançó amb uns auriculars, el que també es pot fer és facilitar-li l'ordre en què apareixen les paraules durant la cançó. És a dir, directament l'infant emprarà el recurs de les targetes gràfiques per anar tapant el seu bingo musical de manera que aquestes estaran ordenades segons vagin apareixent en el text de la cançó. Per tant, l'infant disposarà de l'ordre i només haurà de fixar-se quines imatges no apareixen a la cançó escoltada.</p>
<p>Observacions</p>	<p>Veure Annex 2 per veure les plantilles.</p>

Font	Inspirada en el blog de “Recursos para profes de música” https://www.recursosparaprofesdemusica.com/tag/bingo/
-------------	---

ACTIVITAT 3	
Títol	Bufa, bufa!
Edat	Es pot adaptar per a totes les edats de l’etapa de segon cicle d’Educació Infantil, per tant, l’edat a qui va dirigida és entre 3 i 6 anys.
Temporalització	La durada ha de ser curta per evitar que els infants es cansin de bufar o fins i tot es puguin marejar. Es pot fer en qualsevol moment del dia perquè com dic, és una activitat ràpida d’uns 20 minuts com a màxim de durada.
Cançó triada	Es tracta d’agafar diferents cançons que variïn en ritme, durada i intensitat per tal de poder practicar-ho tot. Algunes idees: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Un cuc - Bellaterra. ❖ Contents - Ambauka i el Pot Petit. ❖ Tinc ganes de fer música - Bellaterra. ❖ L’elefant amb bicicleta - Wonderful kids.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Estimular l’aparell fono articulador dels infants. ❖ Aprendre a controlar la força a l’hora de bufar.
Objectius curriculars	D’acord amb el currículum d’educació infantil (2008, p.11), aquesta activitat compta amb l’assoliment de la competència d’”explorar i gaudir de les possibilitats expressives del propi cos, d’objectes, materials i instruments”
Material	Necessitarem globus de la mida petita (globus d’aigua inflats), tires de paper Pinotxo i plomes.
Espai on es durà a terme	Ha de ser un espai ampli i tancat perquè hem d’evitar que hi hagi corrents d’aire per poder desenvolupar bé l’activitat i evitar que el vent s’emporti el material.
Descripció	<p>La proposta consisteix a reproduir una cançó triada per la mestra, l’alumnat agafarà un dels tres materials proposats, el que més li agradi i es tractarà d’aguantar bufant aquest material el temps en què la música soni. Per tant, per exemple un infant agafa el globus, mentre la música soni ha d’intentar bufar cap amunt per aconseguir que aquest no caigui a terra, un cop la música deixi de sonar, ha de deixar de bufar.</p> <p>Una altra alert nativa a aquesta proposta és bufar seguint la veu de la</p>

	<p>cançó de manera que es tracti de bufar quan hi hagi veu cantada i seguint la seva melodia amb el buf.</p> <p>Particularment amb la cançó l'elefant amb bicicleta, a l'haver-hi moments on se sent només una trompeta, podem demanar als infants que toquin un xiulet o un instrument de vent durant aquests moments de la cançó.</p>
Adaptacions per a infants amb NESE	No es fa necessària cap adaptació concreta. És una activitat que la poden fer tots els infants d'una manera o altra.
Observacions	No hi ha observacions a esmentar.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 4	
Títol	Quantes síl·labes té la paraula?
Edat	L'edat més idònia per aquesta activitat és per a infants d'entre 4 i 6 anys a causa de la dificultat que comporta el fet de separar síl·labes.
Temporalització	La durada de l'activitat és d'uns 40 minuts aproximadament.
Cançó triada	Per aquesta activitat no es necessita cap cançó en concret, es tracta de fer música amb instruments musicals.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Treballar la consciència fonològica. ❖ Aprendre a separar les síl·labes de les paraules amb instruments de percussió.
Objectius curriculars	Es compleixen els objectius curriculars de la figura 3 (vegeu més amunt).
Material	Per al desenvolupament d'aquesta activitat es necessiten instruments de percussió com poden ser els pals, les maraques o el tambor.
Espai on es durà a terme	Es pot dur a terme en qualsevol espai de l'escola: sigui a l'aula o al pati d'aquesta.
Descripció	<p>Per iniciar l'activitat es farà una petita introducció dels instruments de percussió demanant qüestions com:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Què són els instruments de percussió? Algú m'ho sap explicar? ❖ Heu vist mai un instrument de percussió? ❖ Fan tots el mateix renou?

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ N'heu construït cap mai a casa? ❖ ... <p>Un cop hem parlat una mica dels instruments que emprarem durant la sessió, es procedirà a la proposta. L'activitat consisteix en que la mestra digui una paraula: per exemple GIRAFA, els infants hauran de fer els sons de les síl·labes amb els instruments proporcionats: GI-RA-FA → Han de produir un total de tres sons amb l'instrument.</p> <p>Seguidament, es pot fer el mateix exercici però amb les veus dels infants. És a dir, es tracta que la mestra gravi la veu de cadascun dels infants de l'aula, de manera que després ho puguin escoltar i identificar de quin company o companya es tracta. Qui sàpiga la resposta haurà d'aixecar la mà i dir el nom del company o companya que cregui que és, si ho encerta haurà de dir que és allò que més li agrada d'ell o ella. Així fomentem també l'expressió oral i treballem les normes de respectar el torn de paraula i escoltar als altres.</p> <p><u>Variant 1.</u> Una variant que facilita l'activitat és fer targetes de les paraules escrites ja separades per síl·labes, de manera que l'infant pot veure separada la paraula sil·làbicament i no ho ha de pensar mentalment.</p>
Observacions	Veure Annex 3 per veure el suport de les paraules escrites.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 5	
Títol	Ens relaxem
Edat	És una activitat que es pot desenvolupar perfectament a segon cicle d'Educació Infantil (3-6).
Temporalització	Generalment, a totes les escoles d'Educació Infantil, durant la jornada escolar, es fa una sessió de relaxació. Sol ser un moment en què els infants necessiten tornar a la calma ja sigui perquè venen del pati i estan alterats o perquè aquell dia es fa necessari. Per tant, el moment en què es pot dur a terme la proposta és durant el moment de la relaxació i la durada sol ser d'uns 10-15 minuts.
Cançó triada	La cançó triada pot ser qualsevol on aparegui només instrumental i que sigui pausada i tranquil·la: per exemple el renou de l'aigua com cau. La veu de la mestra aquí té un paper fonamental perquè serà la guia durant la sessió.

Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ser conscients de la respiració. ❖ Treballar la relaxació amb l'ajuda de la pau que ens proporciona la música.
Objectius curriculars	“Control progressiu, global i segmentari, del cos, de l'equilibri i de la respiració [...]” (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.8).
Material	El material que emprarem per a aquesta proposta és un altaveu per escoltar la música, mantes, coixins o matalassos de gimnàsia i algun objecte que no pesi molt com per exemple un conte per cada infant.
Espai on es durà a terme	Ha de ser un espai ampli perquè ha de permetre que tots els infants es puguin estirar a terra i estiguin còmodes.
Descripció	<p>L'activitat consisteix a una sessió de relaxació. Els infants s'hauran d'estirar damunt d'una manta, coixí o matalàs i posar-se còmodes. La mestra triarà la música que cregui idònia (com el so de la naturalesa, per exemple) i demanarà als infants que es col·loquin un conte al damunt de la seva panxa, després que col·loquin les mans a terra al costat del seu cos. Seguidament, posarà la música i aquesta començarà a sonar: la mestra amb la seva veu anirà donant instruccions i els infants hauran de mirar com el llibre puja i baixa a mesura que inspiren o expiren. Possiblement, el que passi és que a l'inici les respiracions siguin més agitadaes, i el conte pugi i baixi més ràpidament. El que cerquem és que els infants entrin en un estat de relaxació i aconseguir que les seves respiracions siguin cada vegada més tranquil·les, més pausades de manera que el conte situat damunt de les seves panxes, finalment es mogui més a poc a poc i la freqüència respiratòria s'estabilitzi.</p> <p>Sabem que la respiració és essencial per poder expressar-nos adequadament. Un control respiratori fa que a l'hora de parlar puguem ser més conscients de les pauses que fem a l'hora de parlar el que fa que ens expressem amb més claredat i menys fatigats.</p>
Adaptacions curriculars per a infants amb NESE	No es fan necessàries adaptacions per dur a terme aquesta proposta. Qualsevol infant hi pot participar sense modificar-la. Segurament els infants amb TDAH o TEA els resulti més difícil estar el temps que se'ls demana estirats i respirant, simplement adaptam el temps a les seves necessitats.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 6	
Títol	Saps què escoltes?
Edat	L'edat per a qui va dirigida la proposta és per a infants d'entre 3 i 6 anys.
Temporalització	La durada de l'activitat és d'uns 45 minuts.
Cançó triada	Es tracta d'enregistrar diferents moments de la vida quotidiana com per exemple: dins del supermercat, al carrer, a la platja, a l'aeroport... per tant, no necessitem cap cançó ja produïda sino gravacions d'àudio que pugui fer la mestra de diferents moments diaris.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Identificar sons i posar-li nom. ❖ Treballar la consciència fonològica. ❖ Imitar sons quotidians.
Objectius curriculars	D'acord amb el Currículum d'Educació Infantil (2008, p.12) amb aquesta proposta es pretén assolir l'objectiu d'"Exploració de les possibilitats sonores de la pròpia veu i de la dels companys, del propi cos, d'objectes quotidians i d'instruments musicals".
Material	Necessitem els àudios enregistrats i un aparell reproductor d'àudio.
Espai on es durà a terme	L'espai pot ser el que se sol emprar per a l'assemblea o per contar contes. Un espai on puguin estar tots asseguts o drets segons el que ells sentin que han de fer.
Descripció	<p>La proposta consisteix a reproduir gravacions d'àudio de la vida quotidiana i deixar que els infants l'escoltin. Després es començarà un debat i es demanarà als infants què han sentit i que expliquin d'on creuen que procedeix l'àudio, si l'han sentit alguna vegada o si és nou per ells.</p> <p>Per fer més fàcil la descripció d'allò que han sentit, la mestra demanarà als infants que imitin el so per tal d'identificar-lo amb més claredat. Amb això aconseguim que els infants practiquin les seves habilitats vocals i experimentin amb les seves possibilitats, fet que els ajudarà a agafar confiança per establir una base per potenciar l'expressió oral.</p>
Adaptacions per a infants amb NESE	<p>Les adaptacions per aquesta activitat poden ser les següents:</p> <p>Per a infants amb TEA el que podem fer és demanar a la família que gravin moments quotidians de l'infant: a casa, al parc, etc., de manera que l'escoltem a classe i demanem directament a l'infant implicat què és el que sent amb l'ajuda de pictogrames i el suport d'imatges com la</p>

	platja, casa seva i coses que surtin a la gravació. En aquest cas, no només comptem amb l'àudio sino que també amb el vídeo perquè pugui resultar més senzill.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 7	
Títol	Quina paraula falta?
Edat	Es pot adaptar perfectament per infants d'entre 3 i 6 anys, agafant una cançó més senzilla o familiar o fins i tot cançons que no coneguin els infants.
Temporalització	La durada de l'activitat serà d'uns 30 minuts.
Cançó triada	Qualsevol cançó pot ser perfecta per desenvolupar aquesta proposta: cançons familiars o no per als infants. Les cançons no conegudes per als infants permeten que aquests posin més atenció al que escolten.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Saber identificar la paraula omesa a la cançó. ❖ Aprendre lèxic nou.
Objectius curriculars	Veure figura 3.
Material	Reproductor d'àudio.
Espai on es durà a terme	Es pot dur a terme en qualsevol espai de l'aula, però com sempre recomano l'espai de l'assemblea perquè permet estar tots i totes junts/es.
Descripció	Es tracta que la mestra canti cançons ometent paraules expressament, de manera que els infants hagin de trobar la paraula que falta i dir-la en veu alta. Com dic, es poden emprar cançons conegudes per començar i que els infants puguin entendre millor al principi el funcionament de l'activitat. A mesura que vegem que l'activitat ja roda adequadament, podem començar a fer servir alguna cançó menys coneguda per als infants, permetent que aquestes primerament les escoltin un parell de vegades i les cantin tots/es junts/es. Amb això aconseguim que l'alumnat aprengui noves cançons, nous conceptes i nous ritmes.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 8	
Títol	Fluix i fort
Edat	L'edat per a qui va dirigida
Temporalització	La durada de la proposta serà d'uns 20 minuts aproximadament. Hem de tenir en compte que l'activitat consisteix a apujar i abaixar la veu i no hem d'allargar-ho molt perquè poden cansar les seves cordes vocals.
Cançó triada	Serveix qualsevol cançó.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Treballar l'entonació de les paraules. ❖ Treballar els conceptes musicals de fluix i fort.
Objectius curriculars	En aquesta proposta es treballa la “discriminació [...] d'alguns contrastos bàsics (llarg/curt, fort/suau, agut/greu) i del so/silenci” (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.12).
Material	Es necessitarà un altaveu per reproduir l'àudio o també es pot fer mitjançant un projector de vídeo i àudio de manera que a través de la plataforma de YouTube puguem veure també el suport visual.
Espai on es durà a terme	A l'aula.
Descripció	<p>L'activitat es tracta de controlar el volum del cant. La mestra tindrà a mà el volum de la música de manera que quan apugi el volum els infants han de cantar fort, i quan el baixi els infants han de cantar fluix.</p> <p>Es tracta doncs, d'associar el volum amb el to de veu intentant controlar-lo. Com sabem, les situacions comunicatives impliquen canvis de tons per no fer una conversa molt lineal i avorrida. Així, amb aquesta proposta es pretén agafar consciència de les possibilitats de la nostra veu i de què, per tant, podem parlar fluix o fort segons la situació comunicativa.</p>
Adaptacions per a infants amb NESE	No es fa necessària cap adaptació, s'adapta a tots els infants independentment de les seves necessitats individuals.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 9	
Títol	Fem el que diu la cançó.
Edat	L'edat per aquesta proposta és per a infants a partir de 4 anys.
Temporalització	La durada de la proposta és d'aproximadament uns 30 minuts.
Cançó triada	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lleó vergonyós - El pot Petit. ❖ En Joan Petit quan balla - Margui Juanico. ❖ Així fan, fan, fan - Agrupació infantil ABC.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Fomentar el moviment i el ball. ❖ Treballar la comprensió auditiva i oral amb la música.
Objectius curriculars	Amb aquesta proposta es treballa fonamentalment el “comprendre, reproduir i recrear alguns texts orals, literaris i de tradició cultural mostrant actituds de valoració, plaer i interès cap a ells” (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.11).
Material	Es necessita un altaveu per reproduir la música.
Espai on es durà a terme	L'espai pot ser perfectament el pati de l'escola, en un moment que se sàpiga que serem l'únic grup per gaudir de l'activitat sense distraccions. En fer-ho en un espai obert en facilitem la llibertat de moviments dels més partits i això permetrà que l'activitat sigui més divertida i lliure.
Descripció	La proposta es tracta d'escoltar cançons on aquestes ens donin algunes ordres per ballar o moure'ns d'una manera determinada de tal manera que hem d'escoltar allò que ens diu i fer-ho. Així, es tracta de comprendre el que ens diu les cançons i fer les accions que ens expressen. Per exemple, amb la cançó d'en Joan petit quan balla, en el moment que diu “balla amb el dit” els infants han de “ballar amb el dit”.
Adaptacions per a infants amb NESE	Per a infants amb TEA o amb dificultats de comprensió oral, la mestra es col·locarà al costat seu i els reproduirà els moviments que s'han de fer segons el que digui la cançó triada.
Observacions	No hi ha observacions.
Font	Elaboració pròpia.

ACTIVITAT 10	
Títol	Endevinalles
Edat	Aquesta activitat requereix un nivell comprensiu i de raonar bastant elevat pel que no estan preparats encara els infants d'entre 3 i 4 anys. D'aquesta manera, l'edat per qui va dirigida és per a infants a partir de 5 anys, ja que es troben en un moment maduratiu idoni per desenvolupar-la.
Temporalització	La durada de la proposta és d'aproximadament 30 minuts.
Cançó triada	Les cançons triades per aquesta activitat han de ser aquelles de la categoria d'endevinalles cantades.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Fomentar la comprensió oral dels infants. ❖ Intentar endevinar quina cosa és el que ens vol dir la cançó.
Objectius curriculars	Amb aquesta proposta es pretén assolir el contingut d'atenció i interès envers els textos i narracions orals de tradició cultural (poesies, embarbussaments, endevinalles...) i pels missatges i relats orals produïts per mitjans audiovisuals" (Currículum d'Educació Infantil, 2008, p.12).
Material	Reproductor d'àudio.
Espai on es durà a terme	A l'aula.
Descripció	<p>L'activitat consisteix a escoltar una cançó de manera que intentem saber què ens diu i/o quina cosa és el que ens intenta descriure. Primer se sentirà la cançó una vegada i es demanarà als infants que no diguin la seva resposta encara. Seguidament, s'escoltarà una segona vegada per veure si els infants que encara no saben la resposta, poden aconseguir-la. Un cop s'ha sentit la cançó per segon cop consecutiu, la mestra farà una roda i demanarà a cada infant quina troba que és la resposta i el perquè ho pensa: quines coses ha dit la cançó perquè cregui que és aquella la resposta.</p> <p>Demantant als infants què és allò que els ha fet pensar en la resposta ens donarà pistes de si realment han entès el que diu i de com és la seva comprensió oral.</p>
Adaptacions per a infants amb NESE	Per a infants amb TEA es pot modificar la manera en què l'infant ha de donar la seva resposta. En aquesta activitat es demana a l'infant que expressi de manera oral allò que creu que parla la cançó. Doncs podem

	donar-li a triar dues imatges per exemple un sol i un elefant i haurà de triar aquella la qual parli de la cançó “sol solet”, és a dir ha de triar la imatge del sol.
Observacions	No hi ha observacions.
Font	Proposta inspirada en el perfil d'Instagram @_parapapas.

5.3.1. Contextualització

Les propostes didàctiques no han estat pensades per aplicar-se a cap grup en concret, simplement són propostes que es poden desenvolupar gairebé totes, al segon cicle d'Educació Infantil sempre que les adaptem com explica a cadascuna d'elles per fer-les més o menys difícils. Com que no he estat fent pràctiques a una Escoleta, no he pogut dur a terme les activitats proposades davant d'un grup d'infants, però com dic estan pensades per aplicar-se dins les aules de segon cicle.

5.3.2. Criteris d'avaluació

L'avaluació de les activitats seguirà un mateix patró. En primer lloc, es farà una avaluació destinada a l'opinió dels infants sobre l'activitat duta a terme: la mestra en acabar l'activitat repartirà un gomet vermell i un de verd a cada infant. Després els detallarà que el gomet verd serveix per expressar que l'activitat ens ha agradat i que el vermell vol dir que l'activitat no ens ha agradat. Seguidament, demanarà als infants que aferrin el gomet que hagin triat, al damunt de la seva mà. Un cop tots els infants s'han aferrat el gomet escollit damunt de la seva mà, la mestra anirà un per un demanant l'opinió sobre la proposta que han dut a terme.

Les preguntes poden ser les següents:

- ❖ Perquè t'ha agradat l'activitat (gomet verd) / Perquè no t'ha agradat (gomet vermell).
- ❖ Què faríeu per millorar l'activitat?
- ❖ Què és el que més t'ha agradat? / Què és el que més t'ha agradat?
- ❖ Ha estat difícil?
- ❖ Canviariéu alguna cosa?
- ❖ Etc.

Després de centrar-nos en l'opinió dels infants cap a la proposta, la mestra avaluarà la proposta amb un enfocament més curricular. Per fer-ho emprarà una graella amb ítems on

respondrà de manera individualitzada segons el que hagi vist de l'infant durant el procediment de l'activitat. La graella és la següent:

AVALUACIÓ				
ACTIVITAT:				
Í T E M S	MOLT	BASTANT	POC	GENS
L'activitat ha funcionat com s'esperava?	☐	☐	☐	☐
Ha funcionat la ràtio del grup?	☐	☐	☐	☐
El temps ha estat l'adequat?	☐	☐	☐	☐
S'han assolit els objectius específics?	☐	☐	☐	☐
S'han assolit els objectius curriculars?	☐	☐	☐	☐
S'ha respectat el torn de paraula?	☐	☐	☐	☐
Els infants han demostrat interès i participació?	☐	☐	☐	☐
Ha estat encertada l'avaluació amb els gomets?	☐	☐	☐	☐
Han gaudit els infants?	☐	☐	☐	☐

A N O T A C I O N S :

Figura 4. Elaboració pròpia. Graella avaluativa alumnat.

Per acabar de valorar les propostes didàctiques i com s'han desenvolupat, es fa necessària sempre una mirada cap al rol docent. D'aquesta manera es farà ús de la següent graella per poder avaluar la tasca docent durant la proposta:

AVALUACIÓ
DOCENT

Què puc millorar respecte al meu rol docent?

_____

_____

Quines coses puc canviar per millorar la resposta dels infants?

_____

_____

He demostrat una actitud adequada?

_____

_____

He donat als infants el temps de resposta necessari?

_____

_____

Coses a millorar i a destacar de la meva aportació a la proposta

_____

_____

Figura 5. Elaboració pròpia. Graella d'avaluació docent.

6. Conclusions

Després d'haver fet aquest Treball de Fi de Grau, he pogut confirmar que realment la Música és una gran eina per poder treballar el desenvolupament del llenguatge. Tal com intuïa, he pogut veure que tant música com llenguatge tenen una estreta relació i que, per tant, són dos

conceptes que conjuguen molt bé junts. He pogut afirmar que ambdós compten amb dues estructures amb moltes semblances, per això he pogut afirmar la meua idea que la Música ajuda al desenvolupament del llenguatge, pel fet que comparteixen estructures gramaticals entre d'altres.

Penso que les propostes didàctiques dissenyades són òptimes i de gran ajuda per poder treballar el llenguatge dels més petits a les aules. La música sempre ha estat un recurs poc valorat com a proposta didàctica i penso que s'ha d'aconseguir que formi part més important dins les escoles perquè s'ha demostrat el pes que pot arribar a tenir davant l'educació dels infants. La implementació i posada en pràctica de les propostes musicals dins les aules tenen múltiples beneficis i ens podem proposar treballar molts aspectes del desenvolupament dels infants amb ella, ja que amb la seva versatilitat ho permet. Per tant, amb la imaginació dels docents i el recurs de la Música, es poden desenvolupar activitats i assolir objectius educatius d'una manera lúdica i divertida i sempre posant per davant el gaudi dels infants.

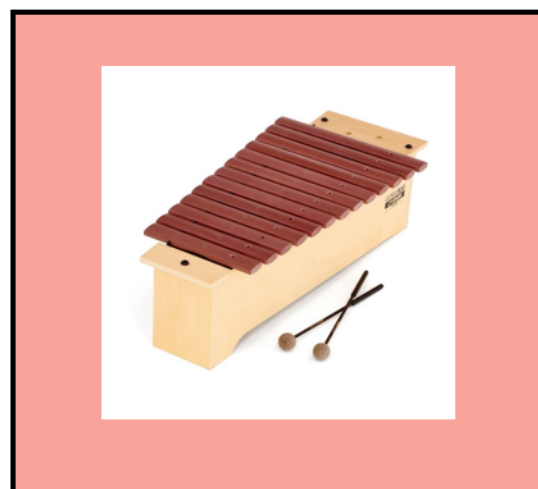
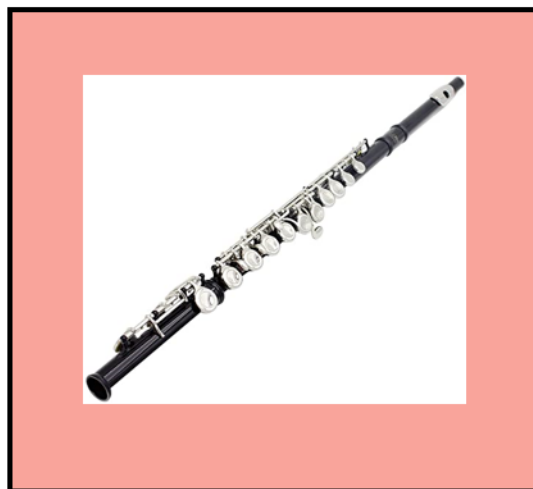
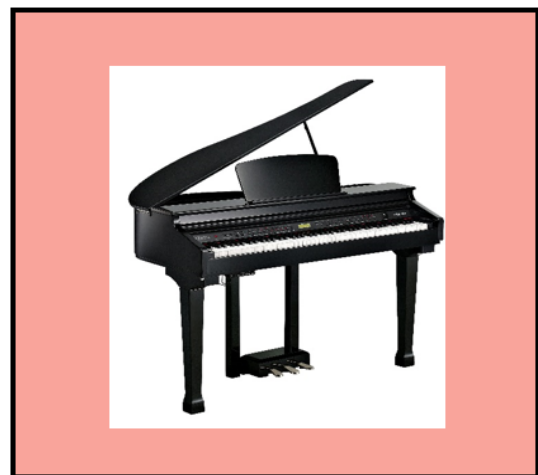
Tot i que les propostes didàctiques no s'han pogut aplicar a les aules, estan pensades per fer-ho i per complir-ne els objectius tant generals d'aquest treball com específics de cadascuna de les activitats. Com a docents hem de tenir aquesta vena artística per poder adaptar i crear activitats específiques per les necessitats del grup classe. Les propostes d'aquest present TFG es poden aplicar a distints grups d'infants amb diverses necessitats tot i que no és necessari detectar-ne cap, ja que treballar diferents àrees sense detectar-ne mancances també ajuda a potenciar diferents àrees educatives cercant així una educació integral de qualitat.

Sempre he tingut interès per la música i des de fa poc també m'interessa tot allò relacionat amb el procés que passen els infants per al desenvolupament del llenguatge. És per aquest motiu que em va semblar interessant encaminar aquest Treball de Fi de Grau cap aquesta temàtica i veure si realment la música podia aportar aspectes positius per fomentar les habilitats del llenguatge. Després de fer la recerca bibliogràfica i informar-me he pogut veure i afirmar que la música és una eina valuosa i profitosa per fer feina el llenguatge dels infants d'una manera més pràctica i lúdica.

7. Annexos

ANNEX 1. Activitat 1: Quin instrument sona?

Variant 1. Exemple targetes originals.

Elaboració pròpia.

Variante 2. Les targetes són les mateixes que amb la variante 1, l'original.

Variante 3. Exemple de targetes.

Elaboració pròpia.

Final d'activitat. Exemple plafó.

CLASSIFICACIÓ PER FAMÍLIES D'INSTRUMENTS		
VENT	CORDA	PERCUSSIÓ
		

Elaboració pròpia.

Com he explicat a la descripció de l'activitat, es tracta de col·locar a la columna que pertoca, l'instrument segons la família a la qual pertany. Aquest n'és un exemple de com quedaria.

ANNEX 2: Activitat 2. Bingo Musical.

Aquesta cançó és idònia per desenvolupar aquesta proposta perquè repeteix durant la tornada de la cançó es repeteixen les paraules elegides. Seguidament, es mostrarà una mostra del que serien les plantilles dissenyades per dur a terme aquesta activitat. A cadascuna d'elles hi apareixen 9 imatges, de les quals només 4 són nomenades durant la cançó. A la dreta de cada plantilla hi trobem les 4 paraules escrites, que formen part d'una variant que facilita l'activitat a causa del fet que només apareixen escrites les paraules que sí que s'esmenten a la cançó. És una versió imprimible, de manera que un cop imprès convé retallar-ho i plastificar-ho.

Plantilla original. Tapem les imatges amb bolles de plastilina.

Variant 1. Exemple plantilla.

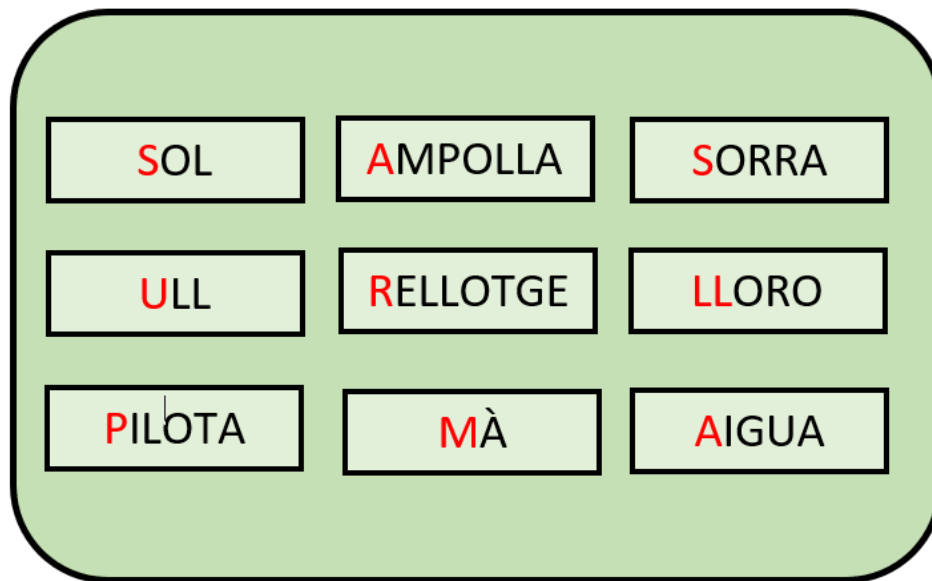

Variant 2. Exemple plantilla.

ANNEX 3. Quantes síl·labes té la paraula?

Suport de les targetes amb les paraules escrites:

8. Referències bibliogràfiques

Agosti-Gherban, C., & Rapp-Hess, C. (1988). *El niño, el mundo sonoro y la música*. Editorial Marfil.

Akoschky, J., Masmitjà, P. A., Gómez, M. D., & Hayes, A. G. (2008). *La música en la escuela infantil (Variant 3. Exemple plantilla0-6)* (Vol. 23). Graó.

Arnaus A. (2010). Maurice Martenot. En Díaz M, Giráldez A. (coords.). *Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical*. Una selección de autores relevantes. Revista Eufonía, n.º 240, pp. 55-70. Sevilla: Editorial Graó.

Bachmann, M. L. (1998). *La rítmica Jaques-Dalcroze: una educación por la música y para la música*. Pirámide.

Barriga, R. (2002). *Estudios sobre habla infantil en los años escolares <<...Un solecito calientote>>*. Mexico: El Colegio de México, Centro de Estudios Lingüísticos y Literarios.

Bernal, J. y Calvo, M. L. (2000). *Didáctica de la música. La expresión musical en la educación infantil*. Aljibe

García, M. E. C., López, A. L. (2014). La teoría de las inteligencias múltiples en la enseñanza de las lenguas. *Contextos Educativos. Revista de Educación*, (17), 79-89.

Cartón, C. y Gallardo, C. (1993) *Educación Musical: Método Kodály*. Valladolid: Castilla Ediciones.

Casals, A., Vilar, M., & Ayats, J. (2008). La investigación-acción colaborativa: reflexiones metodológicas a partir de su aplicación en un proyecto de música y lengua. *Revista Electrónica Complutense de Investigación en Educación Musical*, 5, 1.

Castañón Rodríguez, M. D. R. (2009). El profesorado de educación musical durante el franquismo. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*.

Ceular, M. (2009). *Educación musical en Infantil, pero ¿cómo?: Innovación y experiencias educativas*, 15, 1-12.

Corriveau, K. H., & Goswami, U. (2009). Rhythmic motor entrainment in children with speech and language impairments: tapping to the beat. *cortex*, 45(1), 119-130.

Currículum d'Educació Infantil (2008), BOIB. Recuperado de: <http://boib.caib.es/pdf/2008092/mp2.pdf> (p.3, 10 i 11).

Dalcroze, É. J. (2014). *The Eurhythmics of Jaques-Dalcroze* (reim-presión).

De La, Y., y Viviana, L. (2013). *La expresión musical como estrategia didáctica para los niños del centro de educación inicial General César Rohón Sandoval, Parroquia Anconcito, Cantón Salinas, Provincia de Santa Elena, período lectivo 2012–2013* (Bachelor's thesis, La Libertad: Universidad Estatal Península de Santa Elena, 2013.).

Del Estado, J. (1990). Ley Orgánica Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE). *Boletín Oficial del Estado*, 238.

Fernández Ortiz J. (2010). Edgar Willems. En Díaz M, Giráldez A. (coords.). Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical. Una selección de autores relevantes. *Revista Eufonía*, n.º 240, pp. 43-53. Sevilla: Editorial Graó.

García Molina, M. (2014). *La importancia de la música para el desarrollo integral en la etapa de Infantil*.

Glover, J. (2004): *Niños compositores (4 a 14 años)*. Barcelona. Graó

Gordon, E. (2003). *A music learning theory for newborn and Young children (3ª ed.)*. Chicago: GIA Publications.

Hajnoczy K. (2009,08 de julio). *El Método Kodály [blog]*. Recuperado de: <http://metodokodaly.blogspot.com.co/2009/07/que-es-el-metodo-kodaly.html>

Johansson, B. B. (2008). Language and music: What do they have in common and how do they differ? A neuroscientific approach. *European Review*, 16(4), 413-427.

Junquera, C. (2017). *Beneficios de la música en los niños*.

Lacárcel Moreno, J. (1995). *Psicología de la música y educación musical*.

López, B., Nadal, I. (2018). La estimulación auditiva a través de la música en el desarrollo del lenguaje en Educación Infantil. *Revista Electrónica de Investigación y Docencia (REID)*, 107-124.

Martenot, M. (1993). *Principios fundamentales de formación musical y su aplicación: método Martenot: libro del profesor*. Rialp.

Martenot, M. (2016). *Pedagogía musical [web log post]*. Recuperado de: <https://sites.google.com/site/pedagogiamusi/m/metodo-martenot>

Mejía, P. P. (2006). *Didáctica de la música para educación preescolar*. Pearson Educación Prentice Hall.

Pascual, P. (2011). Escuchar música del siglo XX en las aulas de secundaria: un estudio del repertorio, los criterios para seleccionarlo y una aportación didáctica (Doctoral dissertation, Tesis doctoral inédita). Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)).

Pfeiffer, Z. (2017). *Explorando el cerebro musical: musicoterapia, música y neurociencias*. Buenos Aires: Editorial Kier.

Prieto Rodríguez, I. (2015). *Qué sienten y cómo se comunican las personas con parálisis cerebral con la música*.

Pérez, M., & Roa, C. (2010). *Herramienta para la vida: hablar, leer y escribir para comprender el mundo. Referentes para la didáctica del lenguaje en el primer ciclo*. Bogotá: Secretaría de Educación del Distrito capital.

Pérez-Moreno, J. (2017). *La música en Educación Infantil. Investigación y práctica*. DAIREA Ediciones.

Romero, E. (2017). *La música y el desarrollo integral del niño*. Rev enferm Herediana, 10(1), 9-13.

Romero, S. C. (2015). *La trascendencia de la educación musical de principios del siglo xx en la enseñanza actual*. Magister, 27(1), 37-43.

Serrano A. (1999). El método Suzuki. Revista Doce notas, n.º 15. (sin paginar). Disponible en: <http://www.docenotas.com/revistasdn/doce-notas/doce-notas-n%c2%ba-15>

Soria-Urios, G., Duque, P., & García-Moreno, J. M. (2011). Música y cerebro: fundamentos neurocientíficos y trastornos musicales. *Revista de neurología*, 52(1), 45-55.

TafuriI, J. (2006): *¿Se nace musical? Cómo promover las aptitudes musicales de los niños*. Barcelona. Graó.

UNESCO (1959). Declaration of the Rights of the Child. *International Social Work*, 3 , 12 13.

Vaish, A., Grossmann, T., & Woodward, A. (2008). Not all emotions are created equal: The

negativity bias in social emotional development. *Psychological Bulletin*, 134 (3), 383-403.
doi: 10.1037/0033-2909.134.3.383

Vitoria Gallastegi, J. R. (2005). Educación musical y desarrollo psicolingüístico de personas con necesidades educativas especiales. *Revista de psicodidáctica*.

Volkova, A., Trehub, S. E., & Schellenberg, E. G. (2006). Infants' memory for musical performances. *Developmental science*, 9(6), 583-589.

Vygotsky, L.S. (2005). Lev Vygotsky y el desarrollo del lenguaje. *Recuperado de:*
file:///C:/Users/Usuario/Downloads/5.%20VYGOTSKY.pdf

Willems, E. (2001). *El oído musical: la preparación auditiva del niño*. Barcelona: Paidós.

Willems, E. (2002). *El valor humano de la educación musical*. Buenos Aires: Paidós.